

PCS EN ILVO BRENGEN PROBLEMATIEK ROND AALTJES EN TAXUSKEVER IN DE BOOMKWEKERIJ IN KAART

Recent werden twee projecten van PCS en ILVO goedgekeurd door het Vlaams Fonds voor Landbouw en Visserij. Het gaat om twee projecten in de boomkwekerij: enerzijds een survey naar plantenparasitaire nematoden (aaltjes) en anderzijds een project rond inventarisatie en monitoringstechnieken voor taxuskever en aanverwante snuitkeversoorten. In het kader van beide projecten zijn we op zoek naar bedrijven waar we stalen kunnen nemen voor onderzoek op aaltjes (vollegrond) en/of een inventarisatie naar taxuskever (vollegrond- en containerteelt) kunnen uitvoeren. Deze analyse en inventarisatie zijn gratis voor de teler.

Liesbet Van Remoortere, Filip Rys (PCS)
Wim Wesemael, Hans Casteels (ILVO)

PLANTENPARASITAIRE NEMATODEN IN DE BOOMKWEKERIJ

Probleemstelling

Door een lange teeltduur kunnen initieel lage populaties van plantenparasitaire nematoden opbouwen tot dichtheden die schade berokkenen. Deze schade uit zich pas na één of meerdere jaren en zorgt voor ernstig financieel verlies. Bovendien is door de druk op landbouwgrond de intensiteit van planten hoog, waardoor zaailingen of jonge planten terechtkomen in zwaar besmette percelen. Groei problemen, veroorzaakt door plantenparasitaire nematoden, zijn een verdoken probleem en worden daardoor vaak laattijdig waargenomen. Om deze problemen te helpen voorkomen, is het belangrijk om een goed beeld te hebben over de aanwezige soorten schadelijke nematoden. Deze kennis is op dit ogenblik onvoldoende tot niet aanwezig.

Concrete uitwerking

Door middel van een survey zullen aanwezige plantenparasitaire nematoden in de boomkwekerij in kaart worden gebracht. Om een globaal beeld te krijgen, zal de volledige vollegrondsector worden betrokken. Er wordt getracht 150 tot 200 bedrijven te bereiken. Per bedrijf kunnen verschillende teelten worden bemonsterd. In totaal zullen tot 300 monsters worden genomen. De monsters worden genomen door PCS en de extractie en identificatie van plantenparasitaire nematoden gebeurt door ILVO. De klemtoon ligt op bodemaaltjes,

maar ook problemen met bladaaltjes kunnen eventueel onderzocht worden.

Welke bedrijven zoeken we?

We zijn op zoek naar bedrijven met volgende teelten in vollegrond, die visueel al dan niet aantasting hebben door aaltjes:

- laanbomen • heesters • bosgoed

Wil je zelf een idee krijgen over de aaltjes-status op één of meerdere van je percelen en wil je meewerken aan het project rond aaltjes? PCS komt op jouw bedrijf gratis één of meerdere (bodem) stalen nemen en deze stalen worden gratis geanalyseerd op aanwezigheid van schadelijke aaltjes. Je stalen zullen geheel anoniem verwerkt worden en zullen gebruikt worden in het verdere onderzoek naar schadelijke aaltjes.

Indien we bij jouw op het bedrijf stalen mogen komen nemen, neem dan voor vóór 20 april 2017 contact op met Liesbet Van Remoortere, liesbet.vanremoortere@pcsierteelt.be of 09 353 94 70.

Doel

De verzamelde kennis moet toelaten om beter in te schatten welke plantenparasitaire nematoden een bedreiging vormen voor de boomkwekerij. Op basis van de resultaten kan mogelijk een vervolgpriject worden uitgewerkt dat specifieke maatregelen ter beheersing van deze schadelijke nematoden onder de loep kan nemen.

Aanvrager project: ILVO - Uitvoerders: ILVO en PCS - Periode: 1 april 2017 tot 31 oktober 2017

INVENTARISATIE EN MONITORINGSTECHNIEKEN VOOR TAXUSKEVER EN AANVERWANTE SNUITKEVERSOORTEN IN DE BOOMKWEKERIJ

Probleemstelling

De taxuskever of gegroefde lapsnuitkever is sinds lang een gevreesde parasiet in de Vlaamse sierteelt. Bovendien zijn er herhaaldelijk meldingen van schade in privé-aanplantingen en in openbaar groen, net zoals in aardbei en in kleinfruit. De jongste jaren wordt duidelijk een verschuiving binnen de levenscyclus van deze kever vastgesteld. Daar waar de taxuskever vroeger in het najaar afstierf, zien we nu een tendens dat ook een deel van de kevers overwintert. Ook wanneer planten in overwinteringsserres staan, is de cyclus niet altijd duidelijk afgelijnd en lopen de verschillende stadia (eitje, larve, popstadium en kever) door elkaar. Dit heeft uiteraard consequenties naar de bepaling van het juiste ontluikingstijdstip van de kever. Er is nood aan het duidelijk definiëren en berichten van het juiste bestrijdingsmoment voor deze parasiet in het kader van een goede geïntegreerde bestrijdingsstrategie.

Er zijn niet alleen problemen met de taxuskever, ook een groot aantal andere inheemse snuitkeversoorten kunnen op het bedrijf aan de basis liggen van de veroorzaakte schade. Bovendien rukken een aantal snuitkevers op uit het zuiden, die zich hier mogelijk gaan vestigen of reeds gevestigd zijn en analoge schade kunnen veroorzaken, waardoor ze een potentieel gevaar betekenen voor onze sector. Tot op heden is bij ons nog niets of maar weinig gekend over hun voorkomen, hun fenologie en de omvang van de te verwachten schade in de nabije toekomst. De kans is op dit ogenblik reëel dat de vastgestelde schade soms wordt toegeschreven aan de taxuskever, maar in feite wordt veroorzaakt door andere (inheemse en/of zuiderse) snuitkeversoorten, mogelijk ook met andere ontluikingstijdstippen en andere fenologische karakteristieken. Er dient dus dringend duidelijkheid te zijn omtrent hun voorkomen, mede omdat er maar een beperkt aantal mogelijkheden zijn om deze snuitkevers te beheersen.

Daarnaast is de praktijk vragende partij naar een gemakkelijke en efficiënte monitoringstechniek voor de taxuskever en andere schadelijke snuitkevers. Men dient de kevers te kunnen detecteren vóór er economische schade optreedt in het gewas, en zeker voordat eileg heeft plaatsgevonden. Een monitoring op het bedrijf verstrekt de nodige informatie

om op basis daarvan de juiste beslissingen te nemen inzake noodzaak en tijdstip van inzet van bestrijdingsmiddelen.

Concrete uitwerking

Door middel van een inventarisatie met behulp van vallen willen we de meest dominante snuitkevers in de sierteelt in Vlaanderen identificeren en hun fenologie in kaart brengen. De inventarisatie zal gebeuren op een 20-tal bedrijven verspreid over Vlaanderen. We zijn hiervoor op zoek naar verschillende typebedrijven (zie verder). De frequentie van ophalen van het gevangen insectenmateriaal in de vallen is om de twee weken.

Daarnaast willen we ook onderzoek verrichten naar de meest efficiënte monitoringstechniek(en); hiervoor zijn we op zoek naar minstens 2 sterk besmette Vlaamse typebedrijven. Op deze 2 bedrijven zullen een vijftal technieken opgezet en opgevolgd worden gedurende de periode dat de kevers voorkomen.

Welke bedrijven zoeken we?

We zijn op zoek naar bedrijven met volgende teelten in vollegrond en container en die een kleine of zwaardere aantasting hebben van taxuskever en aanverwante snuitkevers:

- containerteelten divers • jongplanten
- bosgoed • laanbomen

Wil je zelf een idee verkrijgen over de aanwezigheid van de taxuskever op je bedrijf en wil je meewerken aan het project rond taxuskever? PCS komt op jouw bedrijf gratis om de twee weken vallen controleren. De snuitkevers worden gratis gedetermineerd. Gegevens en resultaten worden vertrouwelijk verwerkt. Indien we bij jou **op het bedrijf snuitkevers mogen monitoren**, neem dan **vóór 20 april 2017** contact op met Liesbet

Van Remoortere, liesbet.vanremoortere@pcsiereteelt.be of 09 353 94 70.

Doel

De hoofddoelstelling van het project is het inventariseren en monitoren van de taxuskever en aanverwante plantschadelijke snuitkevers in de sierteelt en boomkwekerij om de diversiteit, de fenologie en de levenscyclus van de voorkomende kevers in kaart te brengen. Op basis hiervan kan het meest optimale bestrijdingsmoment bepaald worden voor het opstellen van een geïntegreerde bestrijdingsstrategie. De nodige aandacht gaat tijdens het project ook uit naar de efficiëntie van de verschillende monitoringstechnieken. Op basis van de bekomen resultaten in dit project kan later een meer uitgebreid vervolproject uitgewerkt worden. Dit project is gericht op de boomkwekerijsector, zowel vollegrond als containerteelt, maar levert ook interessante informatie op voor toepassingen in de particuliere tuinen, steden en gemeenten.

Aanvrager project: PCS - Uitvoerders: PCS en ILVO - periode: 1 april 2017 tot 31 maart 2018 ■

Onderzoek met steun van de Vlaamse Overheid, het Agentschap Innoveren & Ondernemen, de Europese Unie, de Provincie Oost-Vlaanderen, Boerenbond en AVBS, dé sierteelt- en groenfederatie.